

**Державна служба України з надзвичайних ситуацій
Національний університет цивільного захисту України**

Організація здійснення заходів щодо створення, утримання та використання фонду захисних споруд цивільного захисту

НАВЧАЛЬНІ ПИТАННЯ

- 1. Організація укриття населення в об'єктах фонду захисних споруд цивільного захисту.**
- 2. Основні вимоги щодо обладнання, експлуатації та утримання об'єктів фонду захисних споруд у готовності до застосування.**
- 3. Порядок заповнення та правила поведінки в захисних спорудах.**

ПРАВОВА ОСНОВА ОРГАНІЗАЦІЇ УКРИТТЯ НАСЕЛЕННЯ У ФОНДІ ЗАХИСНИХ СПОРУД ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

1. Кодекс Цивільного захисту України.

2. Постанова Кабінету Міністрів України від 10.03.2017 № 138 «Деякі питання використання захисних споруд цивільного захисту».

3. Постанова Кабінету Міністрів України від 26.05.2023 № 535 «Про затвердження Технічного регламенту засобів цивільного захисту».

4. Державні будівельні норми. Захисні споруди цивільного захисту. ДБН В.2.2-5:2023.

5. Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 09.07.2018 № 579 «Про затвердження вимог з питань використання та обліку фонду захисних споруд цивільного захисту».

6. РЕКОМЕНДАЦІЇ щодо визначення об'єктів, придатних до включення до фонду захисних споруд цивільного захисту як споруди подвійного призначення та найпростіші укриття (додаток до листа ДСНС від 30.08.2017 № 02-12284/162).

7. РЕКОМЕНДАЦІЇ щодо організації укриття в об'єктах фонду захисних споруд цивільного захисту персоналу та дітей (учнів, студентів) закладів освіти (додаток до листа ДСНС від 14.06.2022 № 03-1870/162-2).

8. РЕКОМЕНДАЦІЇ МОН щодо нарощування фонду захисних споруд цивільного захисту закладів освіти та критеріїв/методології відбору проектних рішень для організації укриття здобувачів освіти та персоналу залежно від типу території, військових ризиків тощо (2023).

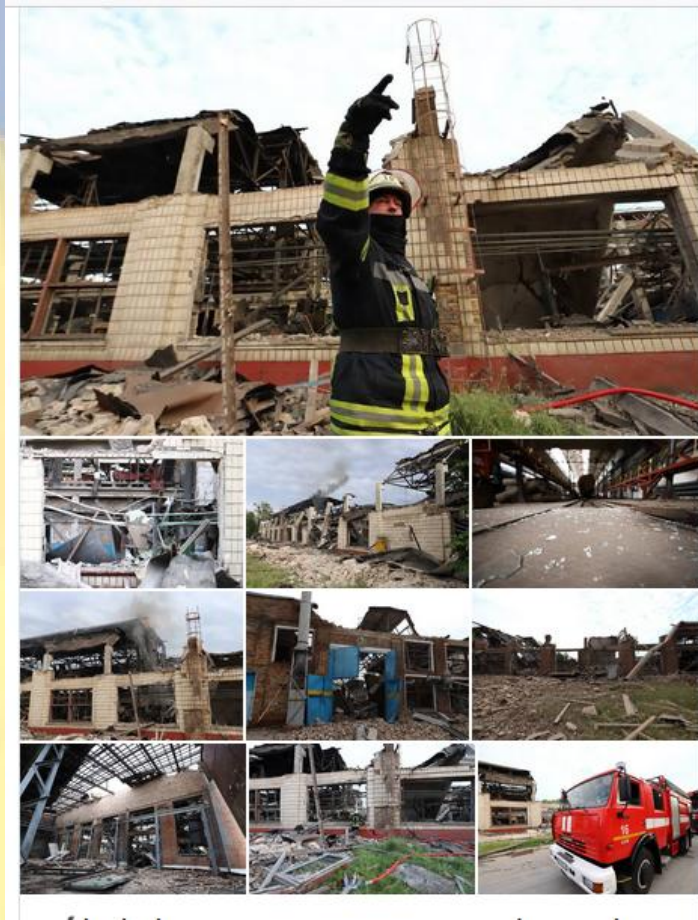
ПЕРШЕ ПИТАННЯ

Організація укриття населення в об'єктах фонду захисних споруд цивільного захисту

УКРИТТЯ УКРАЇНЦІВ У ЗАХИСНИХ СПОРУДАХ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

В умовах широкомасштабної війни Російської Федерації проти України одним з найбільш надійних способів захисту населення від великої загрози отримати враження від ракетно-бомбових ударів російських окупантів по об'єктах столиці є укриття населення в захисних спорудах цивільного захисту.

ЗАКОНОДАВСТВО

**ЗАХИСНІ СПОРУДИ
ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ –
інженерні споруди, призначені
для захисту населення від
впливу небезпечних факторів,
що виникають внаслідок
надзвичайних ситуацій, воєнних
дій або терористичних актів.
(п.14 ст. 2 Кодексу ЦЗ України)**

УКРИТТЯ НАСЕЛЕННЯ У ЗАХИСНИХ СПОРУДАХ

Фонд захисних споруд – сукупність усіх захисних споруд та інших споруд, що можуть бути використані для укриття населення.

(Витяг із п.3 ПОРЯДКУ створення, утримання фонду захисних споруд цивільного захисту та ведення його обліку, затвердженого Постановою КМУ від 10 березня 2017 р. № 138)

Відомості. UA

ФОНД ЗАХИСНИХ СПОРУД ЦЗ

Порядок створення та утримання захисних споруд цивільного захисту, виключення таких споруд з фонду та ведення його обліку визначається КМУ.

СХОВИЩЕ

СХОВИЩЕ – це **герметична споруда**, в якій створені умови для перебування людей та їх захисту протягом певного часу (не менше 48 годин) шляхом виключення або зменшення прогнозованого впливу небезпечних чинників, що можуть виникнути внаслідок надзвичайної ситуації, застосування зброї масового ураження та звичайних засобів ураження під час воєнних (бойових) дій та/або терористичних актів.

Укриттю підлягають працівники НПЗ СГ, віднесених до відповідних категорій ЦЗ, АЕС, об'єктів критичної інфраструктури, віднесених до 1 та 2 категорії критичності, пацієнти, працівники та відвідувачі закладів ОЗ, які не підлягають евакуації і розташованих у зонах можливих значних руйнувань.

ПРОТИРАДІАЦІЙНЕ УКРИТТЯ

ПРОТИРАДІАЦІЙНЕ УКРИТТЯ (ПРУ) – це негерметична споруда, в якій створені умови для перебування людей та їх захисту протягом певного часу (не менше 48 годин) шляхом зменшення прогнозованого впливу небезпечних чинників, які можуть виникнути внаслідок надзвичайної ситуації, та іонізуючого опромінення у разі радіаційної аварії і радіоактивного забруднення місцевості та непрямой дії звичайних засобів ураження під час воєнних (бойових) дій та/або терористичних актів.

Укриттю підлягає населення, зокрема працівники підприємств, установ, організацій, об'єктів критичної інфраструктури, пацієнти, працівники та відвідувачі закладів охорони здоров'я, учасники освітнього процесу, крім тих, хто підлягає укриттю у сховищах.

СПОРУДИ ПОДВІЙНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

СПОРУДИ ПОДВІЙНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ – будівлі, споруди чи їх окремі частини, призначені для використання **за основним функціональним призначенням** з метою забезпечення суспільних або господарських потреб, а також мають відповідні захисні властивості та спроектовані, побудовані або пристосовані таким чином, щоб забезпечити умови **для тимчасового перебування людей** у разі виникнення небезпеки їх життю

Укриттю підлягає населення, яке підлягає укриттю в захисних спорудах цивільного захисту, крім тих категорій населення, які підлягають укриттю у захисних спорудах, що мають перебувати в постійній готовності до використання за призначенням.

ПЕРВИННЕ (МОБІЛЬНЕ) УКРИТТЯ

ПЕРВИННЕ (МОБІЛЬНЕ) УКРИТТЯ - це технічний виріб, у тому числі блок-модульного типу, призначений для короткострокового (до 4 годин) захисту населення на місцевості шляхом зменшення непрямой дії звичайних засобів ураження під час воєнних (бойових) дій.

Укриттю підлягає населення, яке перебуває у місцях можливого скупчення людей на місцевості (на зупинках транспорту, в парках, місцях відпочинку тощо) в особливий період.

НАЙПРОСТІШЕ УКРИТТЯ

НАЙПРОСТІШЕ УКРИТТЯ - це цокольне або підвальне приміщення, інша споруда підземного простору, в якій створені умови для тимчасового перебування людей (не менше 48 годин) у разі виникнення небезпеки їх життя та здоров'ю з метою зменшення непрямої дії звичайних засобів ураження під час воєнних (бойових) дій та/або терористичних актів.

Укриттю підлягає населення виключно в умовах тимчасової недостатності інших об'єктів фонду захисних споруд цивільного захисту в особливий період.

ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ

ЗАХИСНІ СПОРУДИ ТА СПП ПРОЄКТУЮТЬСЯ З УРАХУВАННЯМ ВИМОГ:

- розділу інженерно-технічних засобів (ІТЗ) ЦЗ у містобудівній документації відповідного рівня з урахуванням радіусу збору населення;
- розділу ІТЗ ЦЗ у проектній документації на будівництво об'єктів різного призначення.

СПОРУДИ ПОДВІЙНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ:

- споруди подвійного призначення із захисними властивостями сховищ
- споруди подвійного призначення із захисними властивостями протирадіаційних укриттів

ЗАХИСНІ СПОРУДИ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ:

- СХОВИЩА
- ПРОТИРАДІАЦІЙНІ
УКРИТТЯ

1. Радіус збору населення визначається з урахуванням радіусу пішохідної доступності населення до захисних споруд та СПП, який приймають з урахуванням особливостей місцевості та рельєфу:

- **до 300 м** – для багатоповерхової забудови, забудови підвищеної поверховості та висотної забудови;
- **до 500 м** – для середньоповерхової та малоповерхові забудови;
- **до 300 м** – для суб'єктів господарювання віднесених до відповідних категорії цивільного захисту;
- **до 500 м** – для інших суб'єктів господарювання;
- **до 100 м** – **для закладів освіти.**

2. Проектні рішення захисних споруд та СПП повинні забезпечувати доступність та безпеку МГН відповідно до вимог **ДБН В.2.2-5:2023, у тому числі з урахуванням мобільності осіб з інвалідністю різних категорій та їхньої чисельності.**

ДРУГЕ ПИТАННЯ

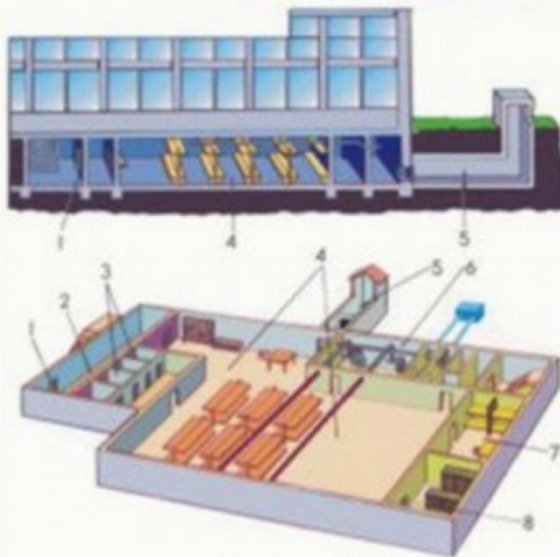
**Основні вимоги щодо обладнання,
експлуатації та утримання об'єктів фонду
захисних споруд у готовності
до застосування**

СХОВИЩЕ

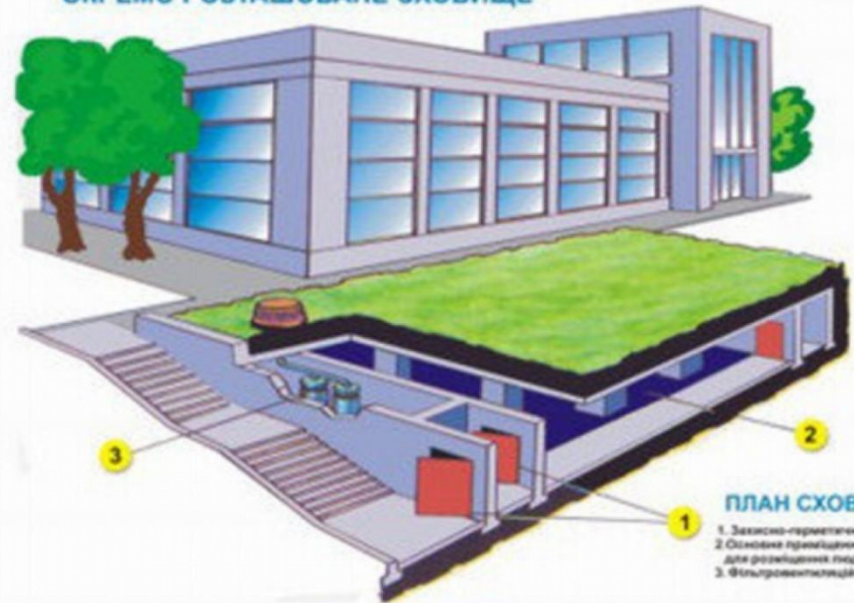
ВБУДОВАНЕ СХОВИЩЕ

ПЛАН СХОВИЩА:

1. Захищено-герметичні двері
2. Шлюзові камери
3. Санітарний вузол
4. Основне приміщення для розміщення людей
5. Галерея й оголовок аварійного виходу
6. Фільтровентиляційна камера
7. Медична кімната
8. Комора для продуктів

ОКРЕМО РОЗТАШОВАНЕ СХОВИЩЕ

ПЛАН СХОВИЩА:

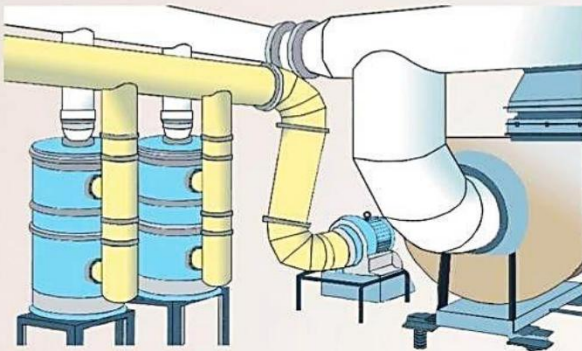
1. Захищено-герметичні двері
2. Основне приміщення для розміщення людей
3. Фільтровентиляційна камера

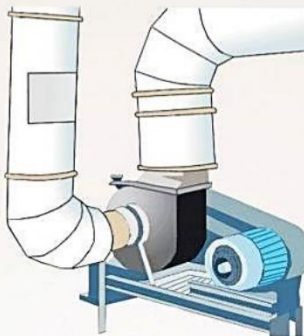

СХОВИЩЕ ЕЛЕМЕНТИ ЗАХИСНИХ СПОРУД ЦЗ

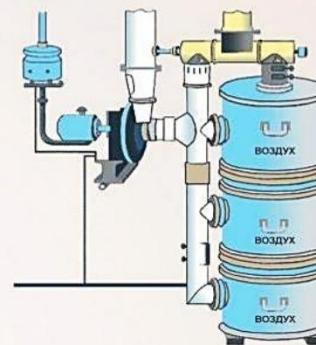
Фільтровентиляційне обладнання

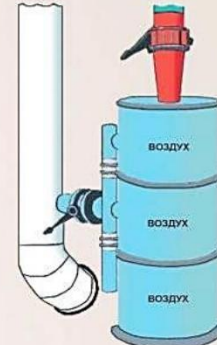
Вентилятор електричний

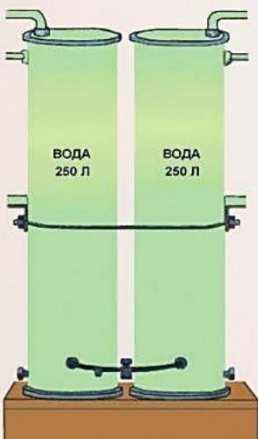
Вентиляційний агрегат

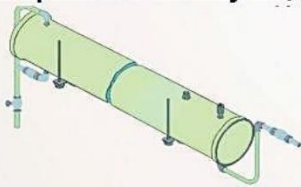
Регенеративні патрони

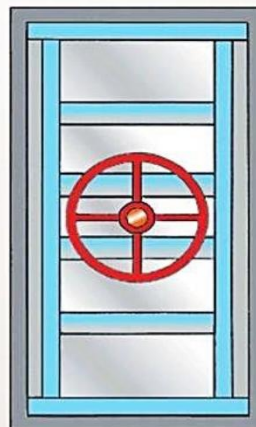
Вертикальний бак аварійного запасу води

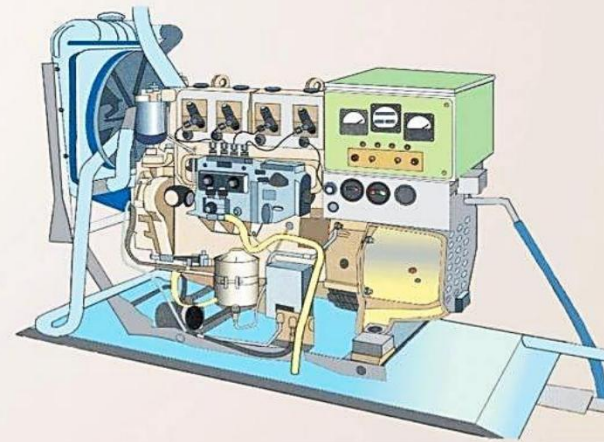
Підвісний бак аварійного запасу води

Захисні герметичні двері

Дизельна електростанція

Противибуховий пристрій пластинчатого типу

ФАРБУВАННЯ ТРУБ У ЗАХИСНІЙ СПОРУДІ

	повітропроводи чистої вентиляції		трубопроводи каналізації
	повітропроводи фільтровентиляції		трубопроводи водопостачання
	повітропроводи регенерації		трубопроводи опалення

ПРИМІЩЕННЯ ДЛЯ СХОВИЩ ТА СПП З ВЛАСТИВОСТЯМИ СХОВИЩ

Обов'язкові основні приміщення у сховищах та СПП із захисними властивостями сховищ:

- основне приміщення для укриття з відокремленою зоною для осіб з інвалідністю;
- приміщення/зона санітарного посту;
- приміщення медичного пункту (для сховищ і СПП місткістю від 601 осіб);
- приміщення пункту керування (для тих, що мають перебувати у постійній готовності та для сховищ і СПП місткістю від 301 осіб);
- приміщення або окреме місце для тимчасового перебування домашніх тварин (за необхідністю з господарями).

Дозволяється суміщати приміщення пункту керування та пожежного посту (черг. персоналу).

Рекомендується до складу основних приміщень включати:

- приміщення/зони пункту керування (для всіх);
- приміщення медичного пункту (для всіх);
- приміщення/зони для дітей до 11 років (за необхідністю з батьками);
- приміщення/зони для годування та сповивання немовлят;
- приміщення/зона для підігріву та прийняття їжі;
- приміщення для зберігання продовольства (одне на кожні 600 осіб).

Обов'язкові допоміжні приміщення у сховищах та СПП із захисними властивостями сховищ:

- для вентиляційного та фільтровентиляційного обладнання;
- для балонів з киснем (при третьому режимі вентиляції);
- для аварійних джерел живлення (ДЕС тощо);
- для теплового пункту / бойлера;
- для розміщення електричного обладнання, у т. ч. автономних джерел енергозабезпечення (АКБ тощо);
- для дренажних станцій перекачки;
- санітарно-гігієнічні приміщення;
- складське приміщення (при реконструкції - рекомендоване);
- роздягальні та приміщення/зона для зберігання брудного одягу (дозволяється об'єднувати);
- приміщення/зона для зберігання води;
- для зберігання відходів (при реконструкції - рекомендоване);
- зона для засобів протипожежного захисту (при реконструкції - рекомендоване);
- тамбури і тамбур-шлюзи;
- з обладнанням для підтримання нормативної температури їжі, питного режиму та миття посуду - для ЗДО та для учнів 1 - 2 класів закладів ЗСО (при реконструкції - рекомендоване);
- приміщення буфету - для інших закладів освіти (при реконструкції - рекомендоване);
- для дозиметричного контролю - для сховищ АЕС, об'єктів в зоні спостереження АЕС;
- роздягальня та приміщення чистого одягу - для сховищ АЕС, об'єктів в зоні спостереження АЕС;
- душові - для сховищ АЕС, об'єктів в зоні спостереження АЕС.

ПРИМІЩЕННЯ ДЛЯ СХОВИЩ ТА СПП З ВЛАСТИВОСТЯМИ СХОВИЩ

Для сховищ та СПП із захисними властивостями сховищ **місткістю до 100 осіб**, призначених для укриття працівників (персоналу) суб'єктів господарювання, допускається передбачення **мінімальної кількості основних та допоміжних приміщень**, що забезпечують їх функціонування за призначенням.

До таких приміщень належать:

- основне приміщення для укриття;
- приміщення для встановлення фільтровентиляційного та вентиляційного обладнання, засобів регенерації повітря;
- тамбур-шлюзи, тамбури;
- приміщення для зберігання забрудненого одягу;
- приміщення для розміщення резервних (автономних) джерел електропостачання (акумуляторних батарей, ДЕС) та апаратів керування внутрішніми електричними мережами та електрообладнанням;
- універсальне санітарно-гігієнічне приміщення;
- приміщення для зберігання запасу питної води;
- медичний пост.

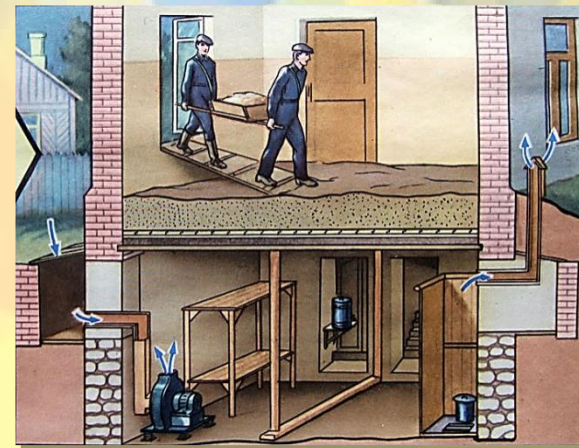
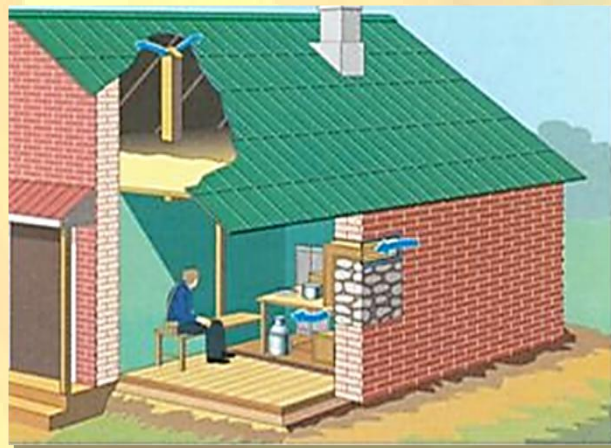
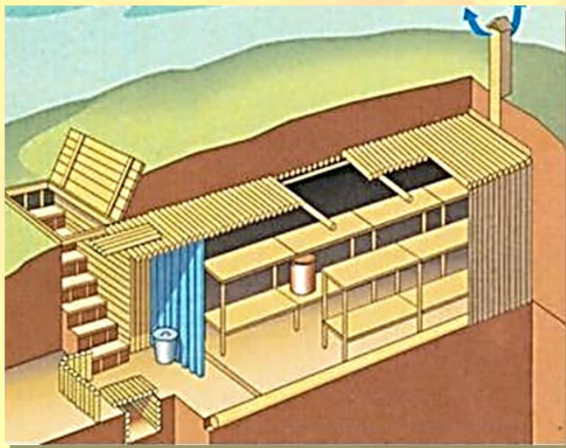
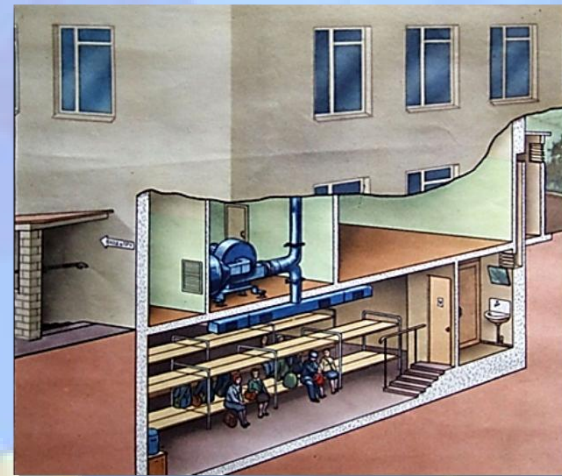
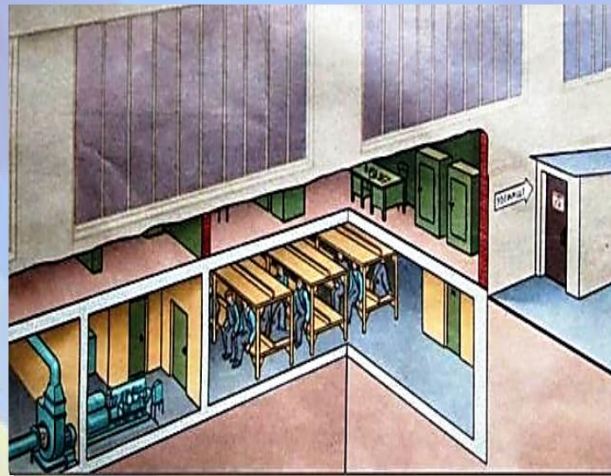
Допускається в основному приміщенні для укриття замість вище перелічених приміщень **передбачати зони для розміщення:**

- медичного посту;
- вентиляційного та фільтровентиляційного обладнання (у разі обладнання його глушниками звуку);
- для підігріву та прийняття їжі;
- для теплового пункту (розміщення приладів опалення);
- для зберігання продовольства;
- для зберігання запасів води (проточні та непроточні баки для води);
- ємностей з питною водою з розрахунку 2 л/доба на особу;
- ємностей з водою для технічних потреб з розрахунку 4 л/доба на особу.

Санітарно-гігієнічні приміщення сховищ та СПП із захисними властивостями сховищ **місткістю 20 осіб і менше** дозволяється обладнувати біотуалетами та рукомийниками, що під'єднані до ємностей з водою для технічних потреб.

ПРОТИРАДІАЦІЙНЕ УКРИТТЯ

ПРИМІЩЕННЯ ДЛЯ ПРУ ТА СПП З ВЛАСТИВОСТЯМИ ПРУ

Обов'язкові основні приміщення у ПРУ та СПП із захисними властивостями ПРУ:

- основне приміщення для укриття;
- зона санітарного посту (обов'язково для ПРУ та рекомендовано для СПП із зах. властивостями ПРУ);
- приміщення медичного пункту (обов'язковою для ПРУ та СПП місткістю від 601 осіб та рекомендованою для місткості таких споруд до 600);
- приміщення пункту керування (обов'язково для ПРУ та СПП місткістю від 301 осіб та рекомендовано для місткості таких споруд до 300);
- приміщення або окреме місце для тимчасового перебування домашніх тварин (за необхідністю з господарями).

Дозволяється суміщати приміщення пункту керування та пожежного посту (чергового персоналу).

Рекомендується до складу основних приміщень включати:

- приміщення/зони пункту керування (для усіх);
- приміщення/зони для дітей до 11 років;
- приміщення/зони для годування та сповивання немовлят;
- приміщення/зони для підігріву та прийняття їжі;
- приміщення іншого призначення, що забезпечують належні умови для перебування осіб, які підлягають укриттю протягом 48 годин

Слід передбачати наступні допоміжні приміщення:

- для вентиляційного та ФВО;
- для балонів з киснем (при третьому режимі вентиляції);
- для аварійних джерел живлення (ДЕС тощо);
- теплового пункту / бойлерна;
- для розміщення електричного обладнання, у тому числі автономних джерел енергозабезпечення (акумуляторів тощо);
- для дренажних станцій перекачки;
- санітарно-гігієнічні приміщення;
- складське приміщення (при реконструкції - рекомендоване);
- роздягальні та приміщення/зона для зберігання брудного одягу (дозволяється об'єднувати);
- приміщення/зона для зберігання води;
- для зберігання відходів (при реконструкції - рекомендоване);
- зона для засобів протипожежного захисту (при реконструкції - рекомендоване);
- тамбури і тамбур-шлюзи;
- з обладнанням для підтримання нормативної температури їжі, питного режиму та миття посуду - для ЗДО та для учнів 1 - 2 класів закладів ЗСО (при реконструкції - рекомендоване);
- приміщення буфету - для інших закладів освіти (при реконструкції - рекомендоване);
- для дозиметричного контролю - для сховищ АЕС, об'єктів в зоні спостереження АЕС;
- роздягальня та приміщення чистого одягу - для сховищ АЕС, об'єктів в зоні спостереження АЕС;
- душові - для сховищ АЕС, об'єктів в зоні спостереження АЕС.

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛАДНАННЯ ЗАХИСНИХ СПОРУД ТА СПП ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ

Рекомендується основне приміщення для укриття поділяти на окремі приміщення/блоки:

а) у складі закладів дошкільної освіти: з розрахунку 60 дітей (3 групи по 20 дітей в закладах загального розвитку) або до 30 дітей в спеціальних закладах для дітей з порушеннями психофізичного розвитку (3 групи по 10 дітей);

б) закладів загальної середньої освіти: для учасників освітнього процесу 1-2 класів; 3-4 класів; 5-9 класів; 10-12 класів (допускається об'єднання приміщень/блоків для учасників освітнього процесу 1-4 класів та 5-12 класів);

в) спеціальних закладів загальної середньої освіти: для учасників освітнього процесу: 1-2 класів; 3-4 класів; 5-11 класів; 12-13 класів;

г) закладів вищої, фахової передвищої, професійної (професійно-технічної) та післядипломної освіти: на окремі групи задля можливості продовження освітнього процесу (місткість таких груп визначається завданням на проектування);

д) закладів позашкільної освіти: з урахуванням вікової категорії здобувачів позашкільної освіти (учнів, вихованців, слухачів) для: 3-8 років; 8-11 років; 11-14 років; 14-18 років (допускається об'єднання приміщень/блоків для вікової категорії здобувачів позашкільної освіти: 3-11; 11-18 років, а здобувачів позашкільної освіти віком 19 і більше років розміщувати окремо).

ЗАХИСНІ ВЛАСТИВОСТІ

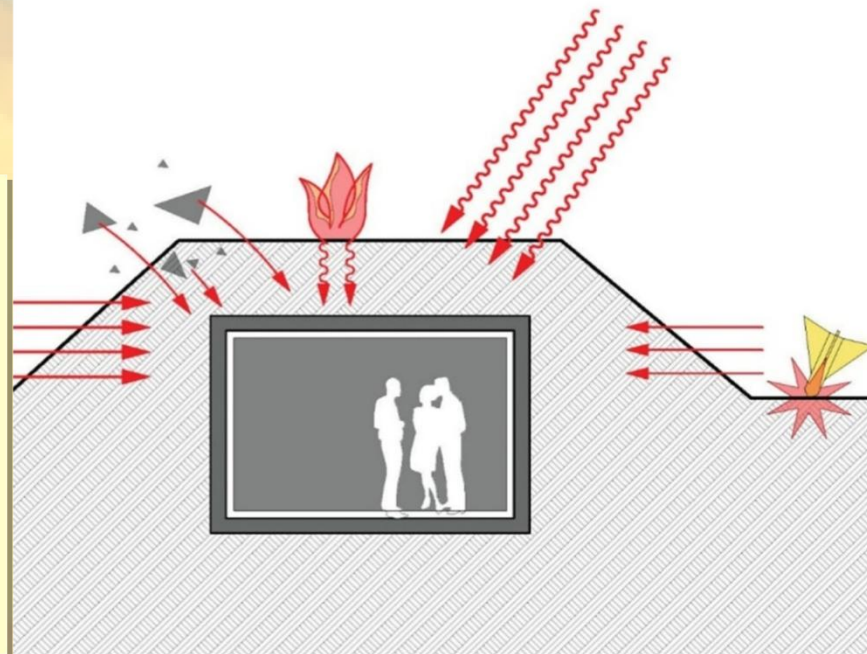
СХОВИЩА, СПП ІЗ ЗАХИСНИМИ ВЛАСТИВОСТЯМИ СХОВИЩ ЗАБЕЗПЕЧУЮТЬ ВІДПОВІДНИЙ СТУПІНЬ ЇХ ЗАХИСТУ ВІД:

- дії повітряної ударної хвилі при застосуванні зброї масового ураження;
- дії повітряної ударної хвилі при застосуванні звичайних засобів ураження;
- проникнення уламками засобів звичайного ураження;
- дії небезпечних хімічних, радіоактивних, бойових отруйних речовин;
- дії проникаючої радіації та іонізуючого випромінювання від радіоактивного забруднення місцевості;
- катастрофічного затоплення у зонах можливого затоплення;
- дії високих температур та продуктів горіння при пожежах.

ПРУ, СПП ІЗ ЗАХИСНИМИ ВЛАСТИВОСТЯМИ ПРУ ПЕРЕДБАЧАЮТЬ ЗМЕНШЕННЯ ВПЛИВУ:

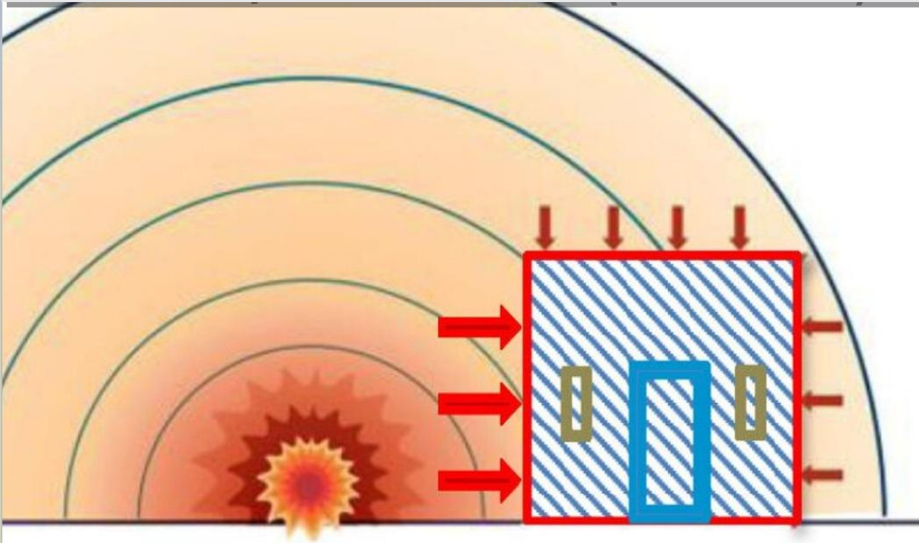
- дії іонізуючого випромінювання при радіоактивному забрудненні місцевості;
- дії повітряної ударної хвилі при застосуванні зброї масового ураження;
- дії повітряної ударної хвилі при застосуванні звичайних засобів ураження;
- проникнення уламками засобів звичайного ураження;
- дії високих температур та продуктів горіння при пожежах

ЗАХИСНІ ВЛАСТИВОСТІ

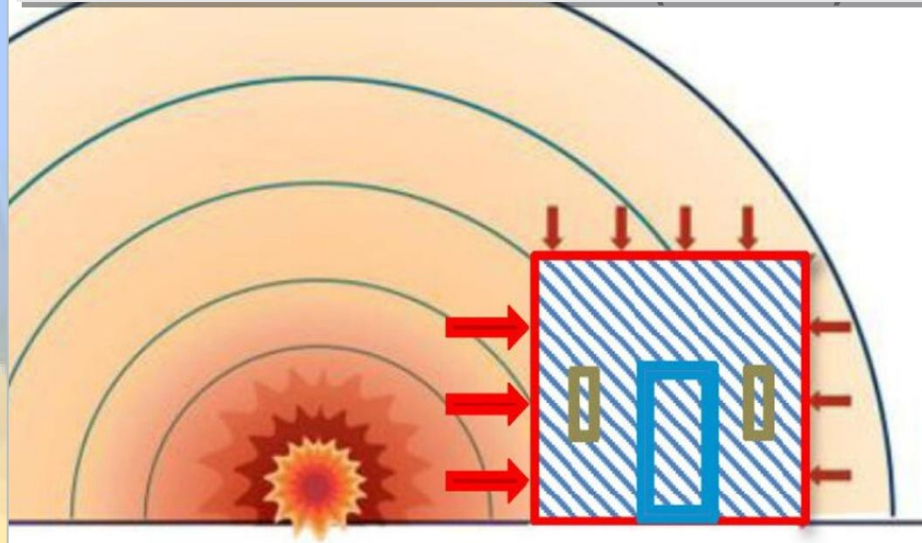
СХОВИЩА 100-500 КПА (10-50 т/м²)

**СХОВИЩА ТА СПП ІЗ ЗАХИСНИМИ
ВЛАСТИВОСТЯМИ СХОВИЩ**

розподіляються на класи
від А-I до А-IV із розрахунковими
параметрами захисних властивостей
надмірного тиску повітряної ударної
хвилі від 100 кПа до 500 кПа

ПРУ НЕ МЕНШЕ 100 КПА (10 т/м²)

**ПРУ ТА СПП ІЗ ЗАХИСНИМИ
ВЛАСТИВОСТЯМИ ПРУ**

розподіляються на групи
від П-1 до П-6 із розрахунковими
параметрами захисних властивостей
надмірного тиску повітряної ударної
хвилі для всіх груп 100 кПа

КЛАСИФІКАЦІЯ СХОВИЩ ТА СПП ІЗ ЗАХИСНИМИ ВЛАСТИВОСТЯМИ СХОВИЩ

ДОДАТОК А (обов'язковий)

Таблиця А.1 – Клас сховищ, СПП із захисними властивостями сховищ

ДБН В.2.2-5:2023

СХОВИЩА

№ з/п	Розміщення сховищ, СПП із захисними властивостями сховищ	Клас сховища, СПП із захисними властивостям и сховищ	Захисні властивості	
			Надмірний тиск повітряної ударної хвилі ΔP_{ex} , кПа	Ступінь послаблення радіаційного впливу (ступінь захисту) A_z
1	У межах проектної забудови міст, віднесених до групи особливої важливості цивільного захисту	A-I	500	5 000
2	Окремо розташований об'єкт суб'єкта господарювання, віднесеного до категорії особливої важливості цивільного захисту (крім зазначених у пункті 1 цієї таблиці)	A-II	300	3 000
3	У межах проектної забудови та санітарно-захисної зони атомних енергетичних об'єктів	A-III	200	5 000
4	У межах проектної забудови територій та населених пунктів, віднесених до відповідних груп цивільного захисту, а також за межами проектної забудови та санітарно-захисної зони атомних енергетичних об'єктів у зонах можливих значних (сильних) руйнувань (крім зазначених у 1 – 3 цієї таблиці)	A-IV	100	1 000

КЛАСИФІКАЦІЯ ПРУ ТА СПП ІЗ ЗАХИСНИМИ ВЛАСТИВОСТЯМИ ПРУ

ДОДАТОК А (обов'язковий)

Таблиця А.2 – Групи ПРУ та СПП із захисними властивостями ПРУ

ДБН В.2.2-5:2023

ПРОТИРАДІАЦІЙНІ УКРИТТЯ

Захисні властивості

Розміщення ПРУ та СПП
із захисними властивостями ПРУ

Група
укриття

Надмірний
тиск ударної
хвилі $\Delta P_{\text{ех}}$,
кПа

Коеф. послабл.
радіац. впливу
(коефіцієнт
захисту) K_z

У містах, віднесених до груп цивільного захисту, інших населених пунктах розташованих:

1. У зоні можливих значних (сильних) руйнувань

П-1

100

1 000

У містах, не віднесених до груп ЦЗ, інших населених пунктах, на об'єктах суб'єктів господарювання, розміщених:

2. У зоні можливих незначних (слабких) руйнувань навколо атомних енергетичних об'єктів

П-2

100

1 000

3. На решті території зони можливого небезпечного сильного радіоактивного забруднення навколо атомних енергетичних об'єктів

П-3

100

500

4. У 30-кілометровій зоні (зоні спостереження) навколо атомних енергетичних об'єктів, а також у зонах можливого небезпечного сильного радіоактивного забруднення за межами зон можливих руйнувань (за винятком зазначених у пункті 2 цієї таблиці)

П-5

100

200

5. Поза межами зон можливого небезпечного сильного радіоактивного забруднення

П-6

100

100

На об'єктах суб'єктів господарювання першої та другої категорії ЦЗ, населених пунктах, розміщених:

6. У зонах незначних (слабких) руйнувань (за винятком зазначених у пункті 2 цієї таблиці)

П-4

100

200

ПЕРВИННЕ (МОБІЛЬНЕ) УКРИТТЯ

Первинне (мобільне) укриття **не є об'єктом будівництва, благоустрою** населеного пункту, **тимчасовою спорудою** для життєзабезпечення населення або провадження підприємницької діяльності у розумінні ЗУ “Про регулювання містобудівної діяльності” **та об'єктом нерухомого майна** у розумінні Цивільного кодексу України.

Рішення про встановлення первинного (мобільного) укриття та визначення місця його розміщення **приймається балансоутримувачем**, який в триденний строк письмово повідомляє:

у разі розміщення П(М)У на земельних ділянках державної, комунальної власності — органам виконавчої влади, місцевого самоврядування, які є розпорядниками земельних ділянок;

у разі розміщення П(М)У на земельних ділянках, що перебувають у приватній власності — власникам ділянок.

У разі розміщення П(М)У на земельній ділянці, що перебуває в користуванні, власник (розпорядник) ділянки письмово інформує землекористувача про розміщення відповідного об'єкта.

Первинні (мобільні) укриття **монтуються чи виготовляються з дотриманням вимог національних стандартів та/або Технічного регламенту засобів цивільного захисту**, затвердженого постановою КМУ від 26 травня 2020 року № 535 «Про затвердження Технічного регламенту засобів цивільного захисту».

Розміщення первинних (мобільних) укриттів **на місцевості** не повинно ускладнювати або унеможливлювати доступ до пожежних гідрантів, підступи до зовнішніх стаціонарних пожежних драбин, обладнання та засобів пожежогасіння, інженерних мереж та комунікацій.

За можливості такі об'єкти мають розміщуватися на відстані **не менше 3 метрів від ліній електропередач**.

Забороняється розміщення первинних (мобільних) укриттів на схилах (не стійкій поверхні), проїзній частині дороги, коліях (рейках), біля резервуарів з хімічно-, вибухо- та пожежонебезпечними речовинами.

НАЙПРОСТІШЕ УКРИТТЯ

ВІДКРИТА ЩІЛИНА

Відкрита щілина зменшує радіус ураження ударної хвилі на $\frac{1}{3}$ і зменшує дозу радіаційного опромінення в 3 рази.

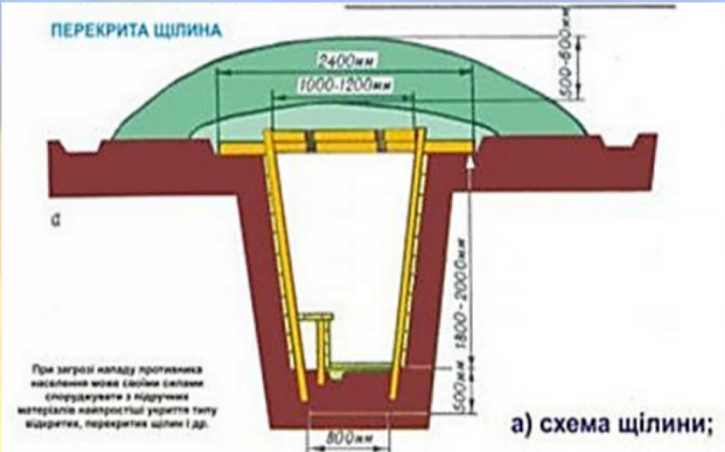
ВІДКРИТА ЩІЛИНА

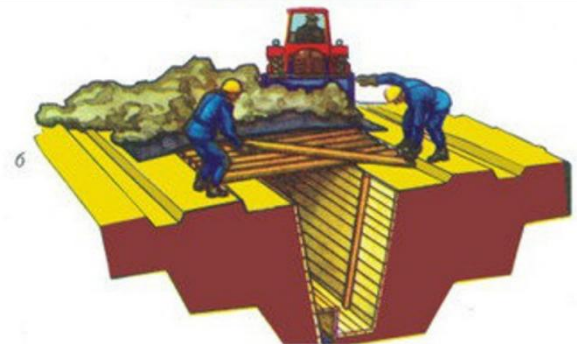
ПЕРЕКРИТА ЩІЛИНА

Перекрыта щілина знижує радіус ураження ударної хвилі в 2 рази і зменшує дозу радіаційного опромінення в 3 рази.

ПЕРЕКРИТА ЩІЛИНА

При загрозі наладу противника населення може своїми силами споруджувати з підручних матеріалів найпростіший укривний щиток, перекрытий щілину і др.

НАЙПРОСТІШЕ УКРИТТЯ

ЛЬОХ

Де сховатися у житловому будинку?

Правило "двох стін": від небезпеки вас має відділяти щонайменше 2 стіни. Одна, ймовірно, зруйнується від удару, а друга вбереже від уламків стіни, скла тощо. Тому ховатися безпечно у місці, яке розташоване за другою від фасаду опорною стіною. Зазвичай це тамбур, коридор та передпокій.

Правило "двох виходів".

ВИМОГИ ДО НАЙПРОСТІШИХ УКРИТТІВ

ВИМОГИ ЩОДО ПРОЕКТУВАННЯ ТА БУДІВНИЦТВА,
А ТАКОЖ ЗАХИСНИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ НАЙПРОСТІШИХ УКРИТТІВ
ЗАКОНОДАВСТВОМ НЕ ВИЗНАЧЕНО

Обстеженню та **включенню до фонду захисних споруд** як споруд подвійного призначення та найпростіших укриттів у першу чергу **підлягають** об'єкти державної та комунальної власності.

У разі неможливості або недоцільності використання для укриття населення усього об'єкта, як споруди подвійного призначення або найпростішого укриття, може бути прийнято рішення щодо **включення** до фонду захисних споруд його **окремої частини (приміщення)**.

Не підлягають обстеженню об'єкти військових підрозділів Збройних Сил, Національної гвардії, інших утворених відповідно до законів військових формувань.

ВИМОГИ ДО НАЙПРОСТІШИХ УКРИТТІВ

Під час обстеження будівель (споруд, приміщень), далі - об'єктів будівництва, **рекомендовано враховувати вимоги щодо забезпечення захисту у них населення від таких небезпечних чинників надзвичайних ситуацій:**

- дії повітряної ударної хвилі при застосуванні звичайних засобів ураження та побічної дії сучасної зброї масового ураження;
- дії звичайних засобів ураження (стрілецької зброї, уламків ручних гранат, артилерійських боєприпасів та авіаційних бомб);
- негативного впливу від інших будівель, споруд, інженерних мереж, руйнування (аварії) на яких може призвести до травмування або загибелі населення, що підлягає укриттю;
- зовнішнього іонізуючого випромінювання (у разі радіоактивного забруднення місцевості).

ВИМОГИ ДО НАЙПРОСТІШИХ УКРИТТІВ

ПОВИННІ ВІДПОВІДАТИ НАСТУПНИМ ВИМОГАМ:

- розташовуються близько від місць перебування (роботи, проживання) населення, яке підлягає укриттю (можливість прибуття до укриття впововж 1 — 3 хвилин);
- не розміщуються поруч з великими резервуарами і небезпечними хімічними, легкозаймистими, горючими та вибухонебезпечними речовинами, водопровідними та каналізаційними магістралями, руйнування яких може призвести до травмування або загибелі населення, яке підлягає укриттю;
- розміщуватися у підвальному (підземному), цокольному або першому поверхах;
- не зазнають негативного впливу ґрунтових, поверхневих, технологічних або стічних вод;
- забезпеченість електроживленням, штучним освітленням, системи водопроводу і каналізації (або мати окремі приміщення для встановлення виносних баків для нечистот);
- не мають великих отворів у зовнішніх огорожувальних конструкціях, наявні отвори (крім дверних) забезпечують можливість їх закладки (мішками з піском, бетонними блоками, цегляною кладкою тощо);
- мають не менше двох виходів, один з яких може бути аварійним (при місткості менше 20 осіб — допускається наявність одного виходу);

ВИМОГИ ДО НАЙПРОСТІШИХ УКРИТТІВ

- через приміщення, призначені для перебування населення, яке підлягає укриттю, не повинні проходити водопровідні та каналізаційні магістралі, інші магістральні інженерні комунікації (за винятком внутрішньобудинкових);
- у приміщеннях не зберігається легкозаймистих, хімічно та радіаційно небезпечних речовин, небезпечного обладнання, що не підлягає демонтажу або не може бути демонтоване у термін до 12 годин;
- висота приміщень, зокрема дверних отворів становить не менше 1,7м, а до виступаючих частин будівельних конструкцій та інженерних комунікацій (за винятком дверних отворів — не менше 1,4м. Ширина дверних отворів — не менше 0,8м;
- отвори при входах (виходах) закриваються посиленими дверима із негорючих матеріалів (метал або дерево, оббите залізом) або захисними екранами (кам'яними, цегляними, з/б) на висоту не менше 1,7м;
- основні приміщення, призначені для укриття населення, мають примусову або природну вентиляцію;
- забезпечується вільний доступ осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення або є технічна можливість дообладнання для забезпечення такого доступу у термін до 12 годин;

ВИМОГИ ДО НАЙПРОСТІШИХ УКРИТТІВ

- об'єкт перебуває у задовільному санітарному та протипожежному стані;
- зовнішні огорожувальні будівельні конструкції забезпечують нормативний коефіцієнт захисту від гамма-випромінювання, але не менше $K_z = 100$;

(такі властивості забезпечуються стінами 2-2,5 цеглини завтовшки, або з цільн залізобетонних конструкцій (блоків, панелей) товщиною 56 см, а також шар ґрунту товщиною 67-78 см. Для покращення властивостей можливе обкладання стін мішками з піском, ґрунтом, насипання земляного обвалування).

- приміщення повинні мати рівну підлогу, придатну для установки місць для сидіння і лежання;
- місткість споруд подвійного призначення та найпростіших укриттів вираховується з розрахунку 0,6 кв.м площі основних приміщень на одну особу (за можливості розміщення двоярусних нар площа може бути зменшена до 0,5 кв.м, троярусних — 0,4 кв.м).

Додаток до листа ДСНС від 30.08.2017 № 02-12284/162

НАЙПРОСТІШІ УКРИТТЯ

Обладнання найпростіших укриттів має забезпечувати можливість безперервного перебування в них населення впродовж **не менше 48 годин**.

З цією метою найпростіші укриття забезпечуються:

- місцями для сидіння (лежання) - лавками, нарами, стільцями, ліжками тощо;
- ємностями з питною (з розрахунку 2 л на добу на одну особу, яка підлягає укриттю) та технічною водою (за відсутності централізованого водопостачання);
- контейнерами для зберігання продуктів харчування;
- виносними баками, що щільно закриваються, для нечистот (для неканалізованих будівель і споруд);
- резервним штучним освітленням (електричними ліхтарями, свічками, газовими лампами тощо);
- первинними засобами пожежогасіння (відповідно до встановлених норм для приміщень відповідного функціонального призначення);
- засобами надання медичної допомоги;
- засобами зв'язку і оповіщення (телефоном, радіоприймачем);
- шанцевим інструментом (лопатами штиковими та совковими, ломами, сокирами, пилками-ножівками по дереву, по металу тощо).

За змоги найпростіші укриття забезпечуються **додатковим обладнанням, інструментами та інвентарем** відповідно до норм, установлених для захисних споруд.

Наказ МВС України від 09.07.2018 № 579

НАЙПРОСТІШІ УКРИТТЯ

Вимоги наказу МВС від 10.01.2024 № 18 “Про внесення змін до Вимог щодо утримання та експлуатації захисних споруд цивільного захисту”

Внести до глави 4 розділу VII Вимог щодо утримання та експлуатації захисних споруд цивільного захисту, затверджених **наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09 липня 2018 року N 579**, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 30 липня 2018 року за N 879/32331, **такі зміни:**

1) у другому реченні пункту 2 слова “приводити тварин” виключити;

2) пункт 3 доповнити вісьмома новими абзацами такого змісту:

“Особи, які прибувають до об’єктів фонду захисних споруд з домашніми тваринами, розміщуються в окремих приміщеннях або відокремлених місцях.

Власник домашньої тварини або особа, яка її супроводжує, забезпечує:

постійний нагляд за домашніми тваринами;

необхідні умови, що відповідають біологічним, видовим та індивідуальним особливостям домашньої тварини;

безпеку оточуючих людей і тварин, а також майна від заподіяння шкоди домашньою твариною;

безпеку супроводжуваної домашньої тварини;

дотримання вимог санітарно-гігієнічних і ветеринарних норм та правил;

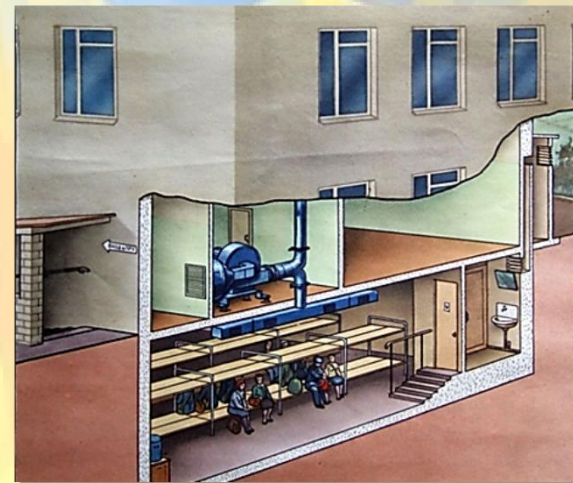
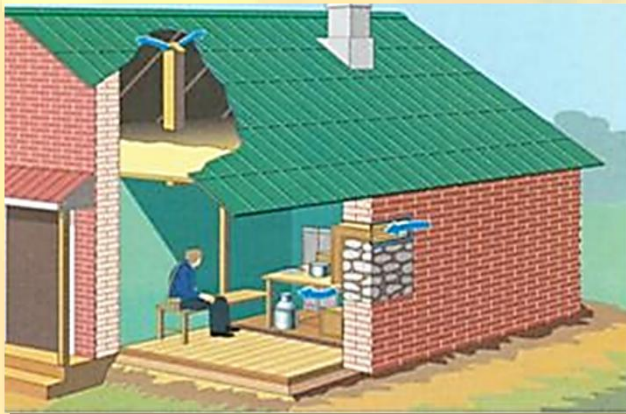
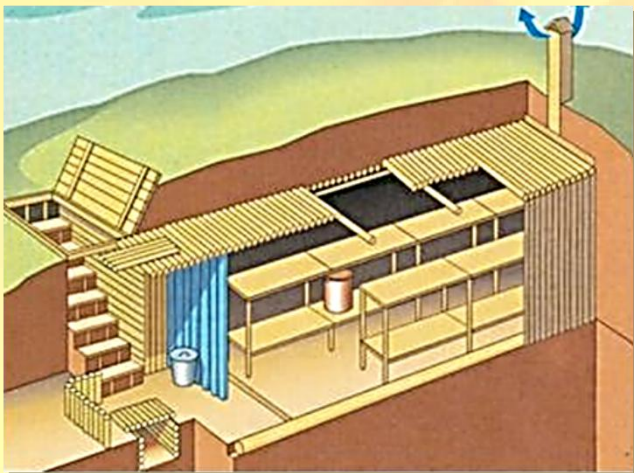
наявність повідка для домашніх тварин, які можуть становити небезпеку для життя чи здоров'я людини, а також намордника на собаках порід, що включені до Переліку небезпечних порід собак, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 10 листопада 2021 року N 1164”

ЗАХИСТ ВІД ІОНІЗУЮЧОГО ВИПРОМІНЮВАННЯ

Коефіцієнт ослаблення радіації будинками та спорудами залежить від будівельного матеріалу, конструкції та поверховості:

- **дерев'яні будинки** послаблюють радіацію у **2 - 3 рази**, підвали цих будинків у **7 - 10 разів**;
- **одноповерхові кам'яні будинки** – **10 разів**, їх підвали у **40 - 50 разів**;
- **багатоповерхові кам'яні будинки** – **400 - 500 разів**, їхні підвали (сховища) - у **1000 разів**.

ОБЛІК ФОНДУ ЗАХИСНИХ СПОРУД ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

Обліку підлягають розташовані на території України, незалежно від форми власності :

- сховища,
- протирадіаційні укриття,
- споруди подвійного призначення,
- найпростіші укриття
- первинні (мобільні) укриття.

Сховища, протирадіаційні укриття, споруди подвійного призначення та первинні (мобільні) укриття **обов'язково відображаються в документах бухгалтерського обліку.**

Облік об'єктів фонду захисних споруд **ведеться:**

в паперовій та електронній формах - міністерствами, іншими органами державної влади, органами місцевого самоврядування;

виключно в паперовій формі - суб'єктами господарювання.

Паспорт захисної споруди / споруди подвійного призначення є первинним та обов'язковим документом для обліку сховищ, протирадіаційних укриттів, споруд подвійного призначення у складі фонду захисних споруд.

Ведення **обліку найпростіших укриттів та первинних (мобільних) укриттів** здійснюється **на підставі акта огляду.**

Книга обліку об'єктів фонду захисних споруд є допоміжним документом обліку об'єктів фонду захисних споруд, що ведеться в паперовій формі.

Книга обліку ведеться суб'єктами господарювання, які є балансоутримувачами не менше трьох об'єктів фонду захисних споруд.

ОБЛІК ФОНДУ ЗАХИСНИХ СПОРУД ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

Включення об'єктів до фонду захисних споруд та виключення їх з такого фонду оформлюється рішенням міністерства, іншого органу державної влади, **органу місцевого самоврядування**, на території якого розташовано такий об'єкт або до сфери управління якого він відноситься.

Погоджені з ДСНС матеріали *щодо виключення* захисної споруди / споруди подвійного призначення з фонду захисних споруд є підставою для підготовки відповідного організаційно-розпорядчого документа.

Для забезпечення ведення обліку захисних споруд / СПП запроваджується **система їх нумерації** (присвоєння облікових номерів).

Найпростішим укриттям та первинним (мобільним) укриттям облікові номери не присвоюються.

Включення захисних споруд / СПП до складу фонду захисних споруд здійснюється місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування **на підставі паспорта захисної споруди / СПП.**

Балансоутримувач протягом 10 робочих днів після введення таких споруд в експлуатацію та/або проведення їх технічної інвентаризації **оформляє паспорт** захисної споруди / споруди подвійного призначення у двох примірниках та подає його органам місцевого самоврядування, на території яких розташована відповідна споруда.

Органи місцевого самоврядування у взаємодії з місцевими органами виконавчої влади встановлюють відповідність поданих матеріалів вимогам законодавства та можливість щодо включення до фонду захисних споруд і присвоєння номера.

Після присвоєння номера один примірник паспорта зберігається балансоутримувачем, другий — органом місцевого самоврядування.

ОБЛІК ФОНДУ ЗАХИСНИХ СПОРУД ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

Найпростіші укриття та П(М)У державної форми власності підлягають включенню до складу фонду захисних споруд відповідними міністерствами, іншими центральними та місцевими органами виконавчої влади, іншими органами державної влади.

Включення найпростіших укриттів та П(М)У **інших форм власності** до складу фонду захисних споруд здійснюється органами місцевого самоврядування, районними у м. Києві та Севастополі держадміністраціями **на підставі акта огляду**.

Для П(М)У до акта огляду також додається декларація про відповідність, передбачена Технічним регламентом засобів цивільного захисту, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 26 травня 2023 р. N 535.

Органи, визначені цим пунктом, після прийняття рішення щодо включення до складу фонду захисних споруд найпростіших та первинних (мобільних) укриттів **протягом п'яти робочих днів** забезпечують внесення інформації про них до Інформаційної системи.

Органи місцевого самоврядування, районні в м. Києві та Севастополі держадміністрації **інформують** Раду міністрів Автономної Республіки Крим, **обласні, районні**, Київську та Севастопольську міські **держадміністрації** про включення до складу фонду захисних споруд захисної споруди / СПП з **наданням копії відповідного організаційно-розпорядчого документа**, а також **протягом п'яти робочих днів** вносять до Інформаційної системи інформацію про таку споруду.

ПОРЯДОК ВКЛЮЧЕННЯ ЗАХИСНИХ СПОРУД / СПП ДО ФОНДУ ЗСЦЗ

Балансоутримувач:

- технічна інвентаризація ЗС / СПП (акт інв., паспорт техн. Інвентариз.);
- оформлення паспорту ЗС/СПП - 2 пр.;
- звернення про включення ЗС/СПП та присвоєння номера з додав. докум.

ОМС у взаємодії з РДА:

- встановлення відповідності документів вимогам законодавства;
- можуть додатково запросити: сертифікат про закінчене будівництво; докум., що засвідч. власність на ЗС;
- ходотайство про присвоєння номера

Обласна ДА:

- перевірка наданих документів;
- рішення про присвоєння номера ЗС;
- повернення документів

ОМС:

- розпорядж. про вкл. ЗС/СПП до ФЗСЦЗ;
- внесення даних до електр. реєстру;
- передача одного прим. паспорта бал-чу;
- повідомл. РДА з наданням копії розпор.

РДА:

- перевірка включення ЗС/СПП до електронного реєстру;
- повідомлення Обласної ДА з наданням копії розпорядження ОМС

Балансоутримувач:

- включення ЗС/СПП до книги обліку захисних споруд (якщо їх на балансі 3 і більше)

ПОРЯДОК ВКЛЮЧЕННЯ НАЙПРОСТІШИХ УКРИТТІВ ТА ПЕРВИННИХ (МОБІЛЬНИХ) УКРИТТІВ ДО ФОНДУ ЗСЦЗ

ДЛЯ НАЙПРОСТІШОГО УКРИТТЯ:

Балансоутримувач:

- звернення до ОМС про включення укриття до фонду ЗС ЦЗ;
- обліковування укриття у книзі обліку первинних мобільних та найпростіших укриттів (після прийняття рішення ОМС)

ОМС:

- призначення комісії для проведення огляду та обстеження укриття (може призначатися балансоутримувачем);
- комісійна перевірка із складанням акту огляду;
- прийняття рішення щодо включення укриття до ФЗС (розпорядження);
- внесення даних до електронного реєстру ФЗС;
- повідомлення балансоутримувачу.

ДЛЯ ПЕРВИННОГО (МОБІЛЬНОГО) УКРИТТЯ:

Балансоутримувач:

- призначення комісії для проведення огляду та обстеження укриття (може призначатися ОМС);
- перевірка із складанням акту огляду;
- звернення до ОМС про включення укриття до ФЗС з додаванням акту огляду та декларації про відповідність;
- обліковування укриття у книзі обліку первинних мобільних та найпростіших укриттів (після прийняття рішення ОМС)

ОМС:

- прийняття рішення щодо включення укриття до ФЗС (розпорядження);
- внесення даних до електронного реєстру ФЗС;
- повідомлення балансоутримувачу.

ХТО ВІДПОВІДАЄ ЗА ОБЛАШТУВАННЯ ЗАХИСНОЇ СПОРУДИ

Згідно з Порядком створення, утримання фонду захисних споруд цивільного захисту, виключення таких споруд із фонду та ведення його обліку (ПКМУ від 10 березня 2017 р. № 138), опікуватися захисними спорудами має **балансоутримувач захисної споруди** – власник захисної споруди або юридична особа, яка утримує її на балансі.

ОБОВ'ЯЗКИ ОСОБИ, ВІДПОВІДАЛЬНОЇ ЗА УКРИТТЯ НАСЕЛЕННЯ:

- 1) **привести у готовність до використання** за призначенням наявні об'єкти фонду захисних споруд, забезпечивши, насамперед, захист у них населення від звичайних засобів ураження
- 2) **визначити можливість укриття** у таких об'єктах населення, з урахуванням цього визначити додаткову потребу у таких об'єктах (кількість та місткість);
- 3) **визначити можливість використання** для укриття об'єктів фонду захисних споруд інших суб'єктів господарювання (об'єкти мають знаходитися на відстані 300 – до 400 м, з можливістю прибуття до укриття впововж 1- 3 хвилин);
- 4) **оформити акт оцінки об'єкта** (будівлі, споруди, приміщення) щодо можливості його використання для укриття населення як найпростішого укриття (за формою згідно з додатком 11 до Вимог щодо забезпечення нумерації та здійснення обліку фонду захисних споруд цивільного захисту, затверджених наказом МВС від 09 липня 2018 року № 579);
- 5) **створити**, укомплектувати працівниками та майном формування (**ЛАНКУ**) цивільного захисту з обслуговування захисної споруди **або призначити відповідальну особу**. Організувати їх підготовку.

ПЕРЕЛІК ДОКУМЕНТАЦІЇ ЗАХИСНОЇ СПОРУДИ

Найменування документу	Місце знаходження
Вимоги щодо утримання, експлуатації та організації обліку ЗС ЦЗ	У підрозділі з питань ЦЗ або п/о, відповідальної за обслуговування ЗС
Паспорт захисної споруди ЦЗ (сховища, протирадіаційного укриття)	У підрозділі з питань ЦЗ або п/о, відповідальної за обслуговування ЗС
Опис обладнання та майна захисної споруди	Вивішується на стіні біля столу КФ (відп. особи) з обслуговування ЗС
Схеми зовн. і внутр. Інж. мереж із зазначенням пристроїв для відключ.	У КФ (відповідальної особи) з обслуговування захисної споруди
Журнал перевірки сховища (протирадіаційного укриття)	У КФ (відповідальної особи) з обслуговування захисної споруди
План ЗС із зазначенням пристроїв для сидіння і лежання та шляхів евакуації	Вивішується на дошці документації
План приведення захисної споруди у готовність	У КФ (відповідальної особи) з обслуговування захисної споруди
Інструкції щодо експлуатації фільтровентиляційного та ін. Обладнання	Вивішуються у місцях розташування обладнання
Правила користування вимір. приладами (формуляри приладів)	У КФ (відповідальної особи) з обслуговування захисної споруди
Журнал контролю якості фільтрів-поглиначів	У КФ (відповідальної особи) з обслуговування захисної споруди
Інструкція з пожежної безпеки	Вивішується на дошці документації

ПЕРЕЛІК ДОКУМЕНТАЦІЇ ЗАХИСНОЇ СПОРУДИ

Найменування документу	Місце знаходження
Інструкція з обслуговування та заходів безпеки під час експлуатації ДЕС	Вивішується у приміщенні ДЕС
Журнал обліку роботи ДЕС	У КФ (відповідальної особи) з обслуговування захисної споруди
Формуляри фільтровентиляційних агрегатів	У КФ (відповідальної особи) з обслуговування захисної споруди
Інструкція щодо порядку провітрювання захисної споруди	Вивішується на дошці документації
Результати лабораторних досліджень якості питної води	У КФ (відповідальної особи) з обслуговування захисної споруди
Експл. схеми систем життєзабезп. із зазнач. пристроїв для відключення	Вивішуються у місцях розташування обладнання
Схема оповіщення та інформування зі списками телефонів	Вивішується на стіні біля столу КФ (відп. особи) з обслуговування ЗС
Порядок перевірки сховища на герметичність	Вивішується на стіні біля столу КФ (відп. особи) з обслуговування ЗС
Довідка про перевірку сховища на герметичність	У КФ (відповідальної особи) з обслуговування захисної споруди
Правила поведінки у захисній споруді	Вивішуються на дошці документації
Список формування з обсл. ЗС, його обов'язки, порядок дій	У КФ (відповідальної особи) з обслуговування захисної споруди
Інструкція щодо порядку використання ЗІЗ	У КФ (відповідальної особи) з обслуговування захисної споруди

ЛАНКА З ОБСЛУГОВУВАННЯ ЗАХИСНОЇ СПОРУДИ

СХЕМА ОРГАНІЗАЦІЇ ЛАНКИ З ОБСЛУГОВУВАННЯ ЗАХИСНИХ СПОРУД

МІСТКІСТЮ 150 ОСІБ І МЕНШЕ

КОМАНДИР ЛАНКИ

Особовий склад - 9

Контролер	-1	Розвідник – хімік	-1
Електрик	-1	Розвідник – дозиметрист	-1
Слюсар з ремонту та обслуговування системи вентиляції -	-1	Комірник - роздавальник	-1
Слюсар – сантехнік	-1	Сандружинниці	-2

ФУНКЦІОНАЛЬНІ ОБОВ'ЯЗКИ КЕРІВНИКА ЛАНКИ З ОБСЛУГОВУВАННЯ ЗАХИСНОЇ СПОРУДИ

Командир ланки при використанні захисної споруди у режимі укриття відповідає за підготовку її до прийому осіб, що укриваються, організацію її заповнення, правильну експлуатацію захисної споруди під час перебування у ній осіб, що укриваються.

Він підпорядковується керівнику цивільного захисту об'єкта.

У випадках, коли захисну споруду обслуговує персонал, що не входить до складу формувань (при ремонтних роботах тощо), командир відповідає за організацію контролю за якістю робіт і за підтримкою максимально можливої готовності захисної споруди до використання за призначенням.

КОМАНДИР ФОРМУВАННЯ З ОБСЛУГОВУВАННЯ ЗАХИСНОЇ СПОРУДИ ЗОБОВ'ЯЗАНИЙ:

знати конструкцію об'єкту, планування його приміщень, правила експлуатації захисної споруди і обладнання, установленого у ній;

знати розташування і призначення основних комунікацій, що проходять поблизу захисної споруди, місця їх вводу і вміти користуватися обладнанням;

завчасно готувати формування до швидкого приведення у готовність захисної споруди, для чого повинен проводити з ним регулярні тренувальні заняття безпосередньо у захисній споруді з обов'язковим відпрацьовуванням правил її експлуатації;

перевіряти наявність інвентарю, протипожежного і аварійного обладнання та інструменту відповідно до табеля оснащення захисної споруди і формування з його обслуговування;

стежити за своєчасним виконанням регламентних робіт і перевірок інженерно-технічного обладнання захисної споруди, за своєчасним її прибиранням і провітрюванням;

особисто перевіряти роботу внутрішнього обладнання захисної споруди і вживати заходи щодо термінового усунення несправностей;

вести і підтримувати у належному стані документацію у захисній споруді;

особисто керувати роботами з приведення у готовність захисної споруди, коригувати план приведення захисної споруди у готовність при проведенні тренувань;

КАРТА УКРИТТІВ МІСТА КИЄВА

Укриття м. Києва

Станції Метрополітену

Святошинський район

Найпростіші укриття

Споруди подвійного призначення

Станції Метрополітену

Солом'янський район

Найпростіші укриття

Споруди подвійного призначення

Станції Метрополітену

Шевченківський район

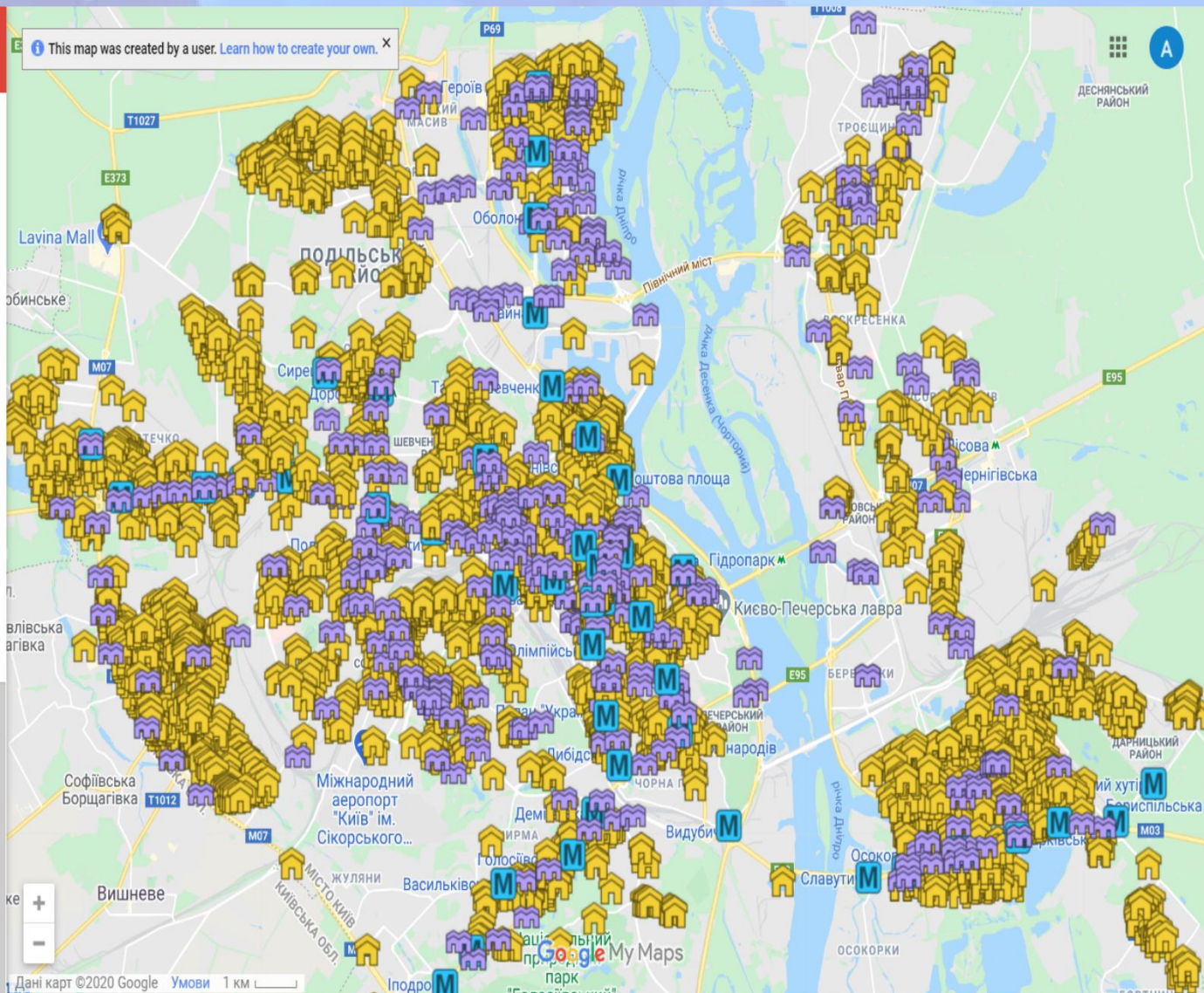
Найпростіші укриття

Споруди подвійного призначення

Станції Метрополітену

Створено в сервісі Google Мої карти

ТРЕТЄ ПИТАННЯ

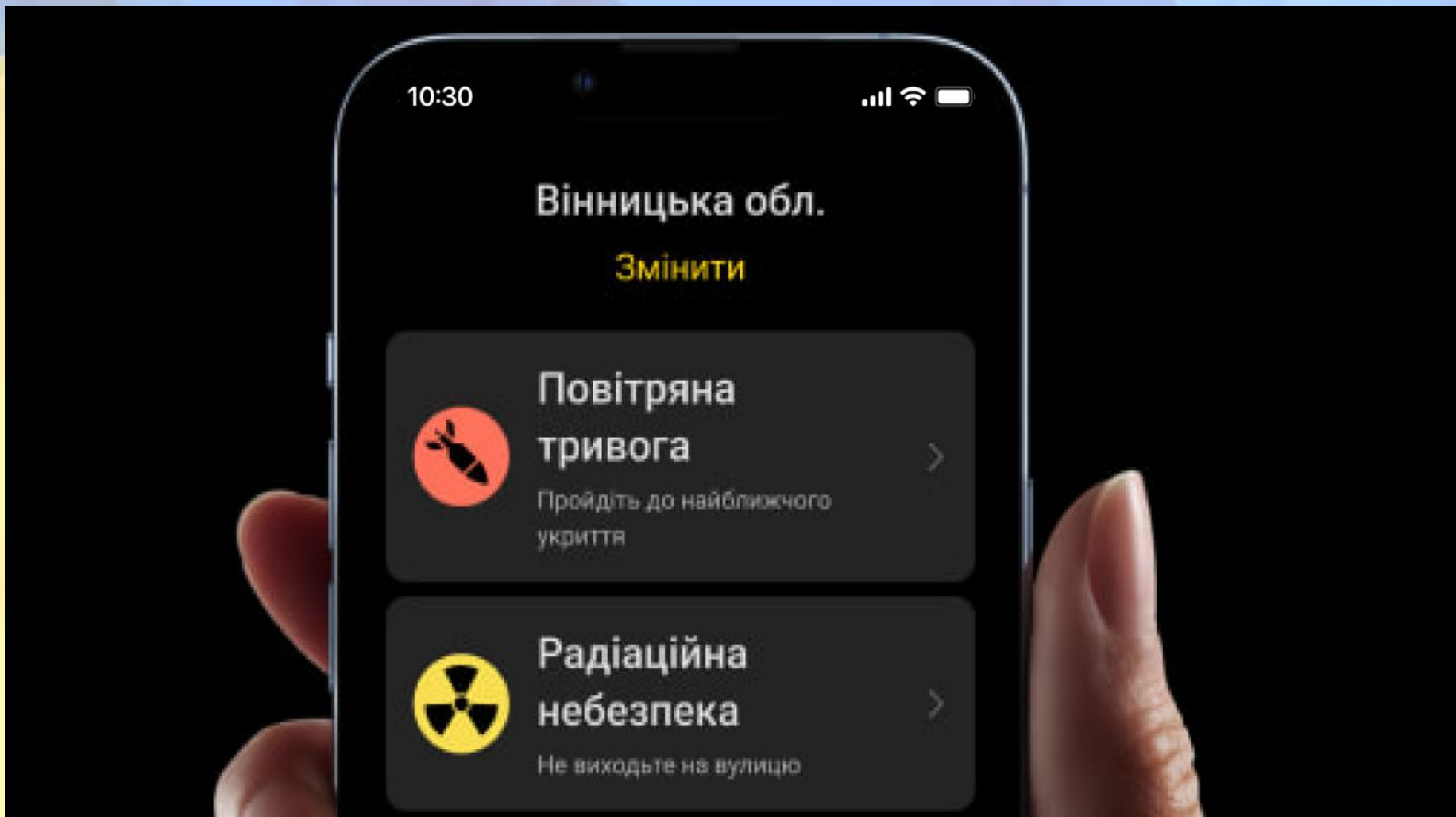
Порядок заповнення та правила поведінки в фонді захисних споруд

ПОРЯДОК ЗАПОВНЕННЯ ЗАХИСНИХ СПОРУД

1. Заповнення захисних споруд проводиться за сигналами оповіщення цивільного захисту.

ПОРЯДОК ЗАПОВНЕННЯ ЗАХИСНИХ СПОРУД

2. Для швидкого заповнення захисної споруди особи, що укриваються, повинні заздалегідь вивчити маршрути руху.

3. Напрямок руху до захисної споруди від місць необхідно зазначити покажчиками маршруту руху, вивішеними на видимих місцях.

4. У нічний час написи, покажчики і входи мають бути освітлені або дубльовані світловими покажчиками.

Місце розташування захисної споруди упознається за допомогою таблички (напису) та покажчиків руху до неї (пункт 3 розділу 2 Вимог щодо утримання та експлуатації захисних споруд цивільного захисту, затвердженого наказом МВС України від 09.07.2018 № 579).

ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ

ЗРАЗОК

ПОКАЖЧИКА МАРШРУТУ РУХУ
ДО ЗАХИСНОЇ СПОРУДИ

СХОВИЩЕ №125111

100 м

Покажчик маршруту руху до
(найпростішого укриття)

Місце для **УКРИТТЯ**

100 м

ПОЗНАЧЕННЯ НАЙПРОСТІШОГО УКРИТТЯ

Біля вхідних дверей до споруди подвійного призначення (найпростішого укриття) має вивішуватися табличка розміром 50 x 60 см з написом «Місце для УКРИТТЯ». На ній необхідно зазначати адресу місця розташування споруди, її балансоутримувача, адресу і місце зберігання ключів.

Зразок табличок та показчиків руху до них надано у додатку 1 до Вимог щодо утримання та експлуатації фонду захисних споруд цивільного захисту, затверджених наказом МВС від 09.07.2018 № 579.

Місце для УКРИТТЯ ЗОШ № 3
Адреса: _____
Ключі знаходяться: _____

тел. _____

Табличка позначення найпростішого укриття

Показчик маршруту руху
до найпростішого укриття

Примітка: На табличках і показниках рекомендовано фон білий, шрифт чорний.

У верхній частині таблички позначення споруди подвійного призначення (найпростішого укриття) по центру можливе розміщення міжнародного розпізнавального знаку цивільної оборони (блакитний рівносторонній трикутник на оранжевому фоні).

ПОРЯДОК ЗАПОВНЕННЯ ЗАХИСНИХ СПОРУД

5. Особи, що укриваються, повинні прибувати у захисну споруду із засобами індивідуального захисту та дводобовим запасом продуктів у поліетиленовій упаковці (якщо вони не закладені у захисній споруді) та мати при собі найнеобхідніші речі.

6. Заповнювати захисні споруди необхідно організовано, без паніки.

7. Розміщує людей у відсіках особовий склад формування з обслуговування захисної споруди (або відповідальна особа з обслуговування захисної споруди).

8. Особи, що укриваються, під час перебування у захисній споруді повинні виконувати усі вказівки командира і особового складу формування, що стосуються перебування у споруді, надавати їм необхідну допомогу.

ПРАВИЛА ПОВЕДІНКИ В УКРИТТІ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

У споруді забороняється курити, шуміти, мати зі собою небезпечні засоби, зокрема для освітлення, які можуть спричинити пожежу, не допускається пересування приміщеннями без особливої потреби, необхідно дотримуватися дисципліни та якнайменше рухатися (пункт 12 Порядку заповнення та перебування в спорудах фонду захисних споруд цивільного захисту).

Забороняється приносити до укриття легкозаймисті речовини або речовини, що мають сильний запах, громіздкі речі, приводити тварин (пункт 2 Порядку).

Для повноцінного відпочинку **дозволяється** тримати в споруді або брати зі собою легкі підстилки й невеликі подушки з поролону, губчастої гуми або іншого синтетичного матеріалу (пункт 13 Порядку).

ПРАВИЛА ПОВЕДІНКИ В УКРИТТІ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

Оповіщення осіб, що укриваються, про обстановку поза захисною спорудою, а також про сигнали та команди здійснює командир ланки (відповідальна особа) з обслуговування захисної споруди або відбувається безпосередньо по радіотрансляційній мережі.

**Відбій
повітряної
тривоги!**

Вихід із споруди здійснюється в разі надходження інформації про відсутність небезпеки (після уточнення обстановки в районі споруди), а також у випадках вимушеної евакуації в порядку, встановленому командиром (відповідальною особою).

ЩО РОБИТИ, ЯКЩО ПІД ЧАС ПЕРЕБУВАННЯ В УКРИТТІ В БУДІВЛЮ ВЛУЧИЛА РАКЕТА?

- Надати допомогу потерпілим.
- Якщо це можливо, повідомити про випадок ДСНС.
- Якщо входи вільні, то необхідно дочекатися закінчення повітряної тривоги та покинути укриття.
- Якщо входи завалено, то варто подавати сигнали про своє місце перебування: стук, крик тощо.

Якщо хтось виявився під завалами, потрібно:

- покликати на допомогу та повідомити, де ви;
- спокійно чекати, поки розберуть завал.

Якщо вас ніхто не чує – потрібно:

- ☐ спробувати вивільнити руки та ноги;
- ☐ оцінити навколишню ситуацію;
- ☐ обережно розібрати завал та намагатися не зачепити те, на чому все тримається;
- ☐ якщо не впевнені у своїх силах – терпляче кликати на допомогу;
- ☐ якщо є можливість – скористатися телефоном, стукати по трубах, батареях;
- ☐ якщо ніхто не чує – спробувати розібрати завал;
- ☐ звільнившись – оглянути себе та, за можливості, надати собі домедичну допомогу;
- ☐ в очікуванні допомоги намагатися уникнути переохолодження.

ЯК ВПОРАТИСЬ ІЗ ТРИВОГОЮ В УКРИТТІ?

Не забувайте пити воду та поїти дітей:
потроху, але часто.

Організму необхідно виводити токсини.

Якщо є можливість, спробуйте стежити
за раціоном: підшлункова не любить стрес,
це може забирати сили.

Намагайтеся зберігати спокій. Багато разів
розповідайте дітям, що потрібно та можна
робити. Говоріть часто, проте спокійно.

Трясе – потрясіться разом, трясіть руками,
ногами. Часто обіймайте, садіть дітей на
коліна, огортайте, засинайте разом.

Не забувайте, що спати необхідно за кожної нагоди.

Тримайте дітей за руки, кладіть долоню на
спину дитині в області лопаток, це дає
відчуття домівки.

ПРАВИЛА ПОВЕДІНКИ В УКРИТТІ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

Відповідно до пунктів 15–16 Порядку заповнення та перебування в спорудах фонду захисних споруд цивільного захисту, вихід із захисної споруди здійснюється тільки якщо надійшла інформація про відсутність небезпеки (після уточнення ситуації в районі споруди), а також у випадках вимушеної евакуації.

ВИМУШЕНА ЕВАКУАЦІЯ ЗІ ЗАХИСНОЇ СПОРУДИ ПРОВОДИТЬСЯ У РАЗІ:

- пошкодження споруди, що виключає подальше перебування в ній осіб, які укриваються;
- відбулося затоплення споруди;
- сталася пожежа у споруді та утворилися в ній небезпечні концентрації шкідливих газів;
- досягнення граничних параметрів внутрішнього повітряного середовища.

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ